

Monumentnummer*: 512202

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **22 januari 2007**
Kadaster deel/nr **82684/43**

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Leusden	Leusden	Utrecht		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Leusden	C			951
Leusden	C			952
Leusden	K			491
Leusden	K			569
Leusden	K			570
Leusden	K			204
Leusden	K			332
Leusden	C			879
Leusden	C			310
Leusden	C			743
Leusden	K			199
Leusden	C			948
Leusden	C			946
Leusden	K			327
Leusden	C			911
Leusden	K			328
Leusden	C			947
Leusden	C			573
Leusden	C			237
Leusden	K			201

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Leusden	C			736
Leusden	K			367
Leusden	C			913
Leusden	C			871
Leusden	C			309
Leusden	C			912
Leusden	K			207
Leusden	C			914
Leusden	C			304
Leusden	K			333
Leusden	K			203

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2:

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats De Treek. Deels in structuur en deels in detail gaaf bewaarde aanleg in landschapsstijl met aan de oostzijde van de Treekerweg het hoofdgebouw en het vroeg 19de-eeuwse landschapspark voorzien van een slingerende vijverpartij en zichtassen over de graslanden en met aan de westzijde het formeel 18de-eeuws lanenstelsel waartussen bospartijen deels met slingerpaden. De aanleg in landschapsstijl is, met behoud van de 18de-eeuwse structuur, in de negentiende eeuw in opdracht van Willen Hendrik de Beaufort tot stand gekomen (zie kadastrale kaart van 1832 en ca.1900). Het ontwerp wordt toegeschreven aan de tuinarchitecten J.D. Zocher jr. en S.A. van Lunteren en heeft op de reorganisatie van L.A. Springer in 1910 na vrijwel geen veranderingen ondergaan. De aanleg kenmerkt zich door gebogen lijnen, weilanden met solitaire en boomgroepen en verschillende doorzichten. De formele lanestructuur, zoals getekend op een kaart van het landgoed Den Treek uit ca.1750, bestaat thans ondermeer uit de Treekerweg, de Houtlaan en de Akkerse Steeg. In het wegenpatroon is de doorgaande route verlegd van de met eiken beplante Houtlaan naar de noord-zuid lopende Treekerweg. De Houtlaan functioneert nog als formele zichtlaan. De Treekerweg en de in het verlengde hiervan liggende Heetvelderweg zijn met enkel beuk beplant en van een greppel voorzien, bij de Driesprong is de Treekerweg beplant met dubbel en enkel beuk. Het bosdeel ten westen van het hoofdgebouw kent restanten van een aanleg met slingerpaden en een rotonde. De lanen rondom het huis hebben een klinkerbestrating. Dwars op de Treekerweg ligt het hoofdgebouw met aan de voorzijde een open aanleg in landschapsstijl, die wordt begrensd en ingekaderd door een 'groene muur' van bossen. Een opening in deze 'muur' wordt gevormd door een diagonale zichtlaan (Houtlaan). Voor het huis ligt een halfcirkelvormig gazon met een monumentale solitaire beuk (XVIII) en direct voor het huis een oude linde. Op het gazon staan negentiende-eeuwse boomgroepen van beuken en eiken. Een restant van een eikenlaan (oude doorgaande weg richting Leusden) scheidt het gazon van de rechthoekige weide (bosweide) aan de noordzijde. Vanaf de toegangsweg loopt een doorzicht over de bosweide naar het hoofdgebouw en de vijverpartij achter het huis Den Treek. Op de kadastrale kaart van 1832 is te zien dat de bosweide nog grotendeels is bebouwd, deze bebouwing is afgebroken en naar de zijanten verplaatst, zodat een grote open weide gecreëerd kon worden (zie kadastrale kaart ca.1900) Achter het huis ligt een breed gazon waarvandaan zichten op een slingerende

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vijverpartij en de achterliggende weide (de zichten zijn thans dicht gegroeid). Op het gazon staan solitaires van eik en rode beuk, bij het huis staat een eik uit 1753. De vijver vormt de kern van de aanleg en wordt aan de noordoostzijde begrensd door het zogenaamde kombos en aan de zuidwestzijde door een parkbos met reliëf. In kombos ligt een besloten tweede vijverpartij, eveneens met een eilandje. De vijvers staan in verbinding met een serpentine waterloop die een weide omsluit waarop in ca.1880 een duiventoren is gebouwd. Het parkbos wordt doorkruist door een restant van een laan met beuken (in het verlengde van de Heetvelderweg) en heeft een uitzichtpunt vanaf een heuvel beplant met beuken over de vijver. In het parkbos ligt een ijskelder. Verschillende rondwandelingen zorgen voor een steeds weer afwisselende beleving van de landschappelijke aanleg. Van het negentiende-eeuwse padenpatroon, zoals op de kadastrale kaart van 1832 staat aangegeven, is nog een groot deel aanwezig. Op deze kaart staat tevens een wandelpad vanuit het kombos in oostwaartse richting door de weilanden, die is verdwenen. Er zijn drie belangrijke zichtassen in de aanleg ten eerste vanaf het bordes voor het huis over het eilandje en weide naar de duiventoren (als beeld van het ideale landleven); ten tweede vanaf de zuidoostelijk gelegen brug langs het eiland en tussen enerzijds het hoofdgebouw met rododendron en oude eiken en anderzijds de dienstwoning met een groep rode beuken, naar het koetshuis; en ten derde vanaf noordoostelijk gelegen brug naar het hoofdgebouw.

Waardering:

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats van algemeen belang: - vanwege de ouderdom; - vanwege het gaaf bewaarde 18de-eeuwse formele lanenstelsel; - als voorbeeld van een gaaf bewaard 19de-eeuwse landschapspark met een zeer fraaie en karakteristiek slingerende vijverpartij en verschillende doorzichten, die zorgen voor een verrassende visuele beleving van het park; - vanwege de aanwezigheid van monumentale solitaires en boomgroepen uit de tijd van de aanleg; - vanwege de visuele samenhang tussen de verschillende complexonderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument